

Estadística de l'estructura de les explotacions agràries 2003

L'Enquesta sobre l'estructura de les explotacions agràries és una operació estadística periòdica que realitzen tots els països membres de la UE per a la recollida, elaboració i publicació d'informació de l'estructura del sector agrari.

L'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat) del Departament d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya, en virtut d'un conveni de col·laboració amb l'Institut Nacional d'Estadística (INE), i amb el suport del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca (DARP) ha sigut qui ha dut a terme aquesta estadística. Volem donar les gràcies als titulars de les explotacions agràries

que han col·laborat amb la seva resposta als qüestionaris i a totes les persones que han fet possible l'execució de l'enquesta.

Les dades obtingudes a l'Enquesta sobre l'estructura de les explotacions agràries 2003 (EEEE2003) permeten actualitzar les del Cens agrari 1999 (CA1999) per l'àmbit de Catalunya. Per facilitar la comparació dels dos anys, les dades del CA1999 s'han adaptat a les explotacions que estudia l'EEEE2003.

Les explotacions objecte d'estudi són les que tenen un mínim d'1 ha de superfície agrícola utilitzada (SAU) o un mínim de 0,2 ha d'uns determinats conreus intensius o un nombre d'animals mínim.

Explotacions agràries. Catalunya. 2003 i 1999.

	Explotacions				Evolució 99-03 %	Superfície				Evolució 99-03 %
	2003	%	1999	%		2003	%	1999	%	
Explotacions agràries	60.436	100,0	67.224	100,0	-10,1	1.916.525	100,0	1.953.536	100,0	-1,9
Explotacions amb terres	59.681	98,8	66.164	98,4	-9,8	1.916.525	100,0	1.953.536	100,0	-1,9
Explotacions amb SAU ¹	59.137	97,9	65.222	97,0	-9,3	1.148.501	59,9	1.153.432	59,0	-0,4
Règim de tinença de la superfície total										
propietat	54.693	..	60.578	..	-9,7	1.331.443	69,5	1.388.589	71,1	-4,1
arrendament	13.591	..	14.542	..	-6,5	469.591	24,5	396.354	20,3	18,5
parceria	2.808	..	4.901	..	-42,7	50.159	2,6	81.332	4,2	-38,3
altres	1.153	..	1.943	..	-40,7	65.332	3,4	87.260	4,5	-25,1
Personalitat jurídica de les explotacions										
persona física	55.675	92,1	62.366	92,8	-10,7	1.175.211	61,3	1.254.227	64,2	-6,3
societat mercantil	1.922	3,2	1.749	2,6	9,9	135.326	7,1	133.213	6,8	1,6
entitat pública	260	0,4	274	0,4	-5,1	393.000	20,5	364.704	18,7	7,8
cooperativa de producció	51	0,1	126	0,2	-59,5	5.502	0,3	10.426	0,5	-47,2
societat agrària de transformació (SAT)	450	0,7	374	0,6	20,3	34.285	1,8	28.729	1,5	19,3
altres condicions jurídiques	2.077	3,4	2.335	3,5	-11,0	173.202	9,0	162.238	8,3	6,8
SAU per explotació ²	..	..	..	..	..	19,0	..	17,2	..	10,8

¹ La superfície agrícola utilitzada (SAU) inclou les terres llaurades i les terres per a pastures permanents.

² Per al total d'explotacions.

.. Dada no procedent.

Durant aquest període el nombre d'explotacions a Catalunya ha disminuït un 10,1% mentre que la superfície només ho ha fet en un 1,9%. Aquest fet comporta un augment en la dimensió de les explotacions agrícoles, que han passat de tenir una mitjana de SAU de 17,2 ha a 19 ha.

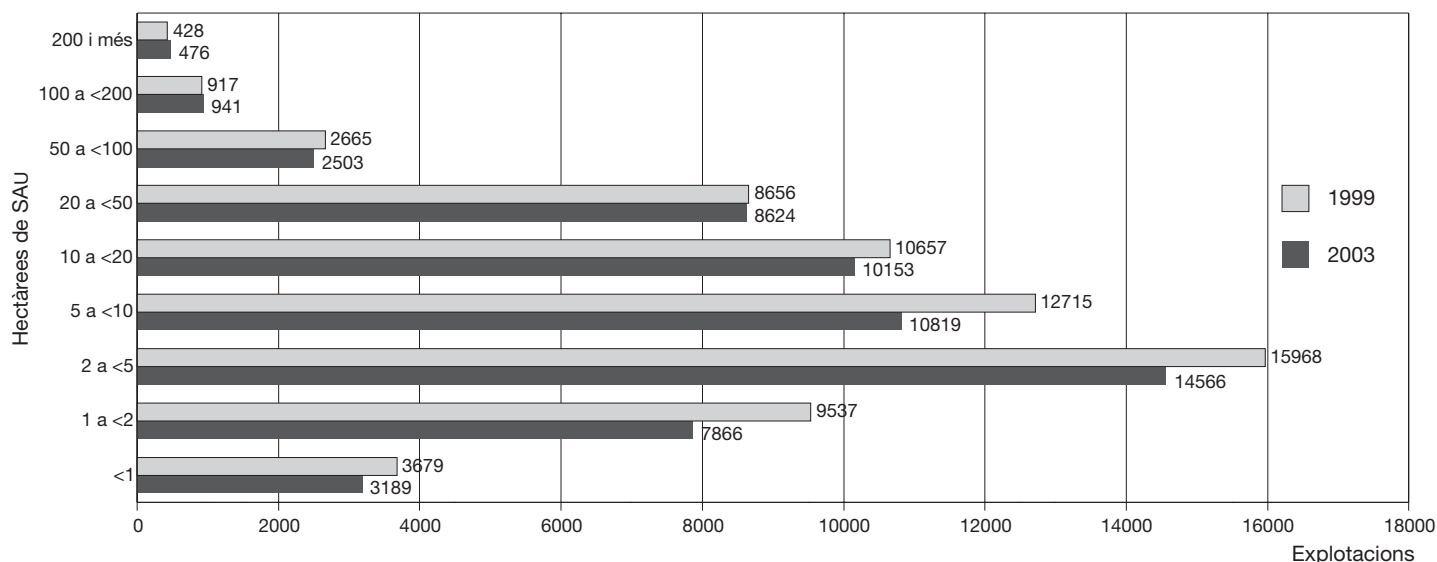
Les explotacions agrícoles treballen principalment terres de la seva propietat. Això no obstant, les terres en arrendament s'han incrementat un 18,5%, i representen ja un 24,5% de la superfície. Les causes d'aquest augment les trobem en la cessió en arrendament de les terres propietat dels titulars que han deixat

l'activitat agrària i a la davallada d'altres règims de tinença com la parceria.

Els titulars de les explotacions agràries són en un 92,1% persones físiques, sols un 3,2% són societats mercantils i un 3,4% pertanyen al grup d'altres condicions jurídiques que inclou principalment comunitats de béns i societats civils.

Les explotacions que tenen una SAU inferior a 10 ha representen un 62% de les explotacions amb SAU i en canvi sols recullen el 12% de la SAU. D'altra banda, les explotacions de més de 100 ha de SAU han augmentat durant aquest període.

Nombre d'explotacions segons la superfície agrícola utilitzada (SAU). Catalunya. 2003 i 1999.

Utilització del sòl de les explotacions agràries. Catalunya. 2003 i 1999.

	Explotacions		Evolució 99-03 %	Superfície (ha)				Evolució 99-03 %
	2003	1999		2003	%	1999	%	
Terres llaurades	58.217	64.047	-9,1	797.835	100	813.678	100	-1,9
de secà	39.712	47.300	-16,0	566.765	71,0	586.024	72,0	-3,3
de regadiu	39.944	41.513	-3,8	231.070	29,0	227.654	28,0	1,5
Conreus herbacis	36.927	39.202	-5,8	512.987	64,3	515.157	63,3	-0,4
cereals per a gra	21.918	23.797	-7,9	365.356	45,8	350.664	43,1	4,2
lleguminoses per a gra	900	675	33,3	3.911	0,5	2.203	0,3	77,5
patates	1.558	1.945	-19,9	798	0,1	1.415	0,2	-43,6
conreus industrials	1.503	2.075	-27,6	10.210	1,3	20.368	2,5	-49,9
conreus farratgers	7.429	8.489	-12,5	94.560	11,9	99.699	12,3	-5,2
hortalisses	8.365	10.803	-22,6	8.169	1,0	10.147	1,2	-19,5
altres (inclou guarets i hortes familiars)	17.105	16.954	0,9	29.986	3,8	30.661	3,8	-2,2
Conreus llenyosos	39.431	45.177	-12,7	284.848	35,7	298.521	36,7	-4,6
cítrics	3.245	3.856	-15,8	7.598	1,0	8.212	1,0	-7,5
fruiters de clima temperat	9.667	11.839	-18,3	47.106	5,9	48.390	5,9	-2,7
fruiters de clima subtropical	50	40	25,0	196	0,0	157	0,0	24,8
fruiters de fruits secs	22.806	22.821	-0,1	72.820	9,1	73.111	9,0	-0,4
olivera	25.420	30.256	-16,0	88.895	11,1	101.174	12,4	-12,1
vinya	8.454	10.400	-18,7	66.703	8,4	59.386	7,3	12,3
altres	394	5.529	-92,9	1.529	0,2	8.091	1,0	-81,1
Terres per a pastures permanents	4.107	4.511	-9,0	350.666	..	339.754	..	3,2
Superfície forestal	17.446	18.485	-5,6	554.528	..	599.695	..	-7,5
Altres superfícies	27.120	28.928	-6,3	213.496	..	200.408	..	6,5

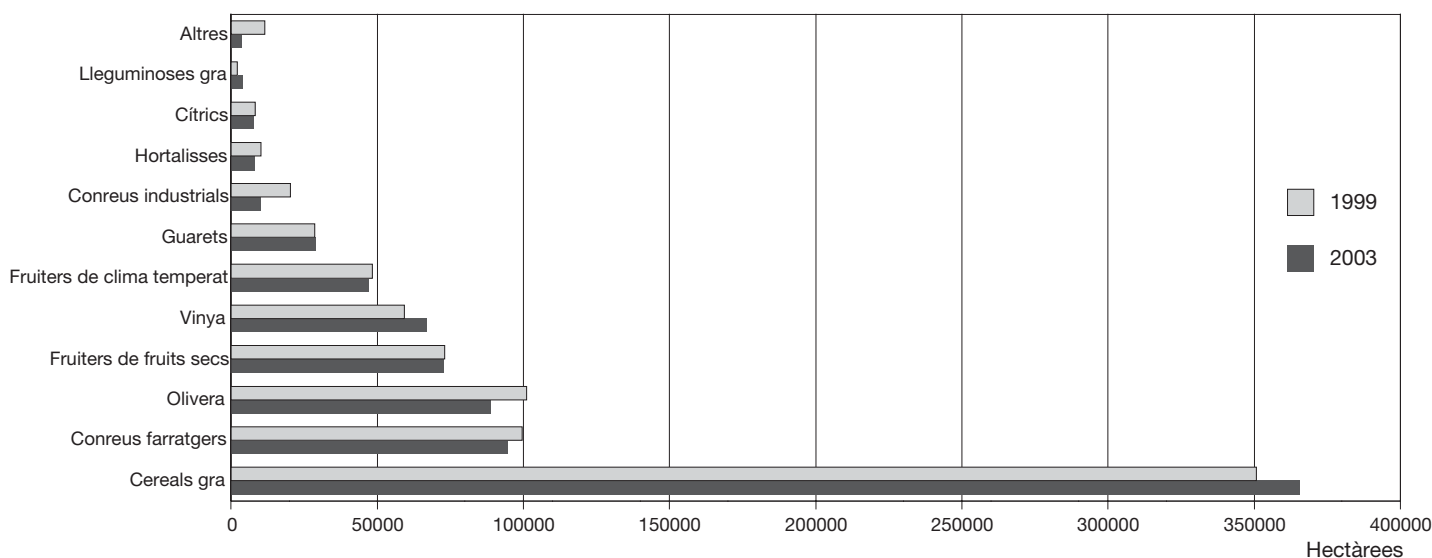
.. Dada no procedent.

Les terres llaurades de secà i regadiu es mantenen aproximadament en la mateixa proporció, 71% i 29% respectivament, amb un increment del regadiu de l'1,5%.

La superfície de conreus herbacis s'ha mantingut i representa un 64,3% de les terres llaurades. Ara bé s'aprecia una reorganització dels tipus de conreus, sens dubte conseqüència de la igualació entre conreus dels preus dels ajuts de la PAC. Els herbacis predominants continuen sent els cereals en gra on l'ordi és el conreu més important i a continuació els conreus farratgers on l'alfals és el conreu més estès. La superfície d'hortalisses baixa al voltant d'un 19,5%, encara que la mitjana de superfície per explotació ha augmentat un 4%.

La superfície de conreus llenyosos ha disminuït i representa un 35,7% de les terres llaurades. No obstant això la superfície mitjana per explotació s'ha incrementat en tots els conreus llenyosos excepte en els fruits secs que es manté. El conreu llenyós predominant continua sent l'olivera i a continuació els fruiters de fruits secs, on l'ametller és el conreu més estès, i la vinya que ha augmentat la seva superfície un 12,3%. La superfície de fruiters de clima temperat ha disminuït lleugerament i el préssec ha passat a ser el conreu amb més hectàrees superant la poma i la pera. La inclusió en el 2003 dels garrofers com a fruits secs (anteriorment altres llenyosos) emmascara una davallada important d'aquests conreus.

Distribució de les terres llaurades. Catalunya. 2003 i 1999.

Les explotacions amb ramaderia han disminuït un 16,6% i també les unitats ramaderes (UR), un 5,4%, tot i que hi ha un increment força generalitzat del nombre de caps per explotació amb una evolució positiva de les UR/explotació.

El porcí amb el 61,5% del total de les UR es confirma com a

primera producció ramadera amb tendència a l'alça. En canvi l'aviram, que representa un 21,5% de les UR, en aquest període ha tingut una davallada del 17,9%. El boví s'estabilitza en el seu nombre de caps per explotació encara que les UR disminueixen un 9,7%.

Ramaderia. Nombre d'explotacions i nombre de caps. Catalunya. 2003 i 1999.

	Explotacions		Evolució 99-03 %	Caps		Evolució 99-03 %
	2003	1999		2003	1999	
Explotacions amb ramaderia	15.394	18.460	-16,6	..	..	..
bovins	5.084	5.928	-14,2	595.968	690.852	-13,7
ovins	2.445	2.811	-13,0	710.710	870.366	-18,3
cabrum	1.419	1.814	-21,8	75.017	72.162	4,0
porcins	6.426	7.914	-18,8	6.173.188	6.019.399	2,6
equins	1.362	1.845	-26,2	12.854	14.295	-10,1
aviram	7.203	8.355	-13,8	42.640.337	51.126.500	-16,6
conilles mare	4.055	4.908	-17,4	376.769	397.268	-5,2
ruscos	305	435	-29,9	18.158	29.399	-38,2

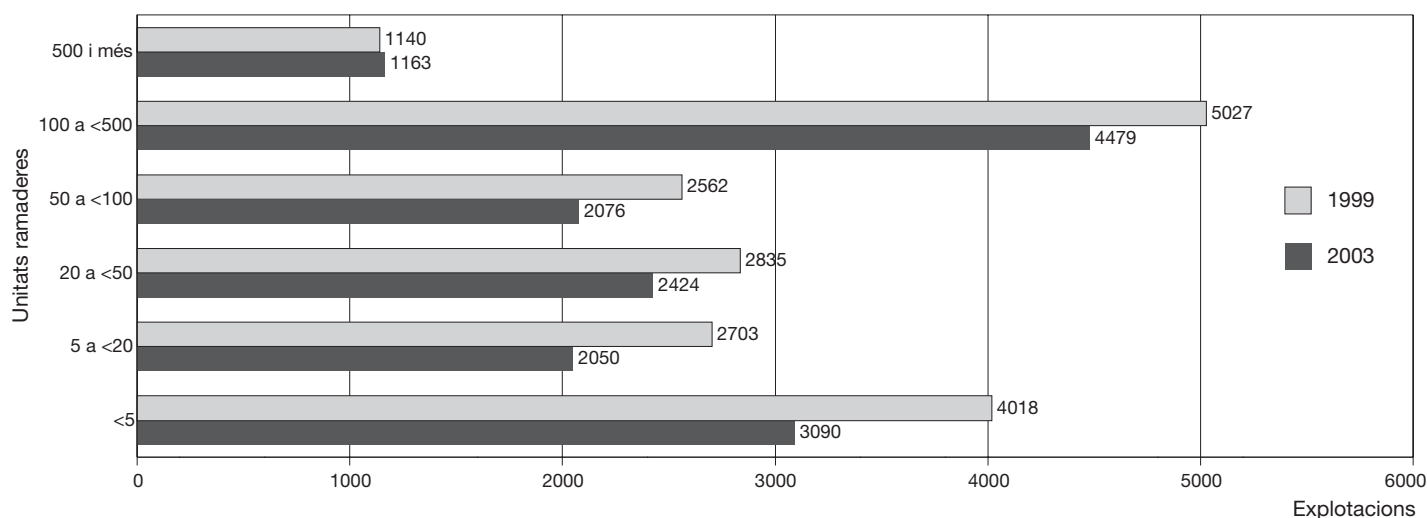
.. Dada no procedent

Ramaderia. Unitats ramaderes (UR). Catalunya. 2003 i 1999.

	UR ¹		Evolució 99-03 %	UR / explotació		Evolució 99-03 UR / expl.
	2003	%		2003	1999	
Explotacions amb UR	2.637.710	100,0	-5,4	172,6	152,5	20,1
bovins	350.507	13,3	-9,7	68,9	65,5	3,5
ovins	71.071	2,7	-18,3	29,1	31,0	-1,9
cabrum	7.502	0,3	4,0	5,3	4,0	1,3
porcins	1.622.594	61,5	1,8	252,5	201,4	51,1
equins	10.284	0,4	-10,1	7,6	6,2	1,4
aviram	568.217	21,5	-17,9	78,9	83,0	-4,1
conilles mare	7.535	0,3	-5,2	1,9	1,6	0,2

¹ Les unitats ramaderes (UR) s'obtenen multiplicant cada tipus de bestiar per un coeficient establert (vaca lletera = 1 UR, truja= 0,5, gallina= 0,014,etc.) i és la forma de presentar en una mateixa unitat d'equivalència les diferents espècies. Els estruços i els ruscos no es converteixen a unitats ramaderes.

Nombre d'explotacions segons les unitats ramaderes. Catalunya. 2003 i 1999.

El nombre de persones que treballen a les explotacions agràries ha augmentat un 8,4%. Sols un 23,4% d'aquestes persones treballen a temps complet.

Les unitats de treball any (UTA) s'han mantingut durant aquest dos anys. La disminució d'un 6,2% de les UTA familiars s'ha vist compensada per l'augment de les UTA del treball assalariat fix i eventual.

La mà d'obra familiar representa el 64,3% del treball agrari, mentre que la mà d'obra assalariada fixa un 21,9% i l'eventual un 13,8%. El 54,3% de les explotacions tenen menys d'1 UTA i el 15,7% dues o més.

Cal destacar que el titular aporta el 61,6% del treball familiar i que el 29,4% tenen 65 o més anys.

Mà d'obra. Nombre d'explotacions i nombre de persones. Catalunya. 2003 i 1999.

	Explotacions		Evolució 99-03 %	Persones ¹				Evolució 99-03 %
	2003	1999		2003	%	1999	%	
Total mà d'obra	60.436	67.224	-10,1	140.407	100,0	129.570	100,0	8,4
a temps complet ²	20.266	24.616	-17,7	32.832	23,4	37.301	28,8	-12,0
Mà d'obra familiar	55.675	62.366	-10,7	122.084	87,0	112.701	87,0	8,3
titulars	55.675	62.366	-10,7	55.675	39,7	62.366	48,1	-10,7
cònjuges	34.329	22.974	49,4	34.329	24,4	22.974	17,7	49,4
altres familiars	22.323	19.318	15,6	32.080	22,8	27.361	21,1	17,2
Mà d'obra assalariada	24.137	23.779	1,5	:	:	:	:	:
fixa	6.978	7.077	-1,4	18.323	13,0	16.869	13,0	8,6
eventual	19.675	19.028	3,4	:	:	:	:	:

¹ No inclou les persones assalariades eventuais perquè no hi ha informació disponible.

² Una persona treballa a temps complet quan fa a l'any 228 jornades o més de 8 hores.

: Dada no disponible.

Mà d'obra. Unitats de treball any (UTA). Catalunya. 2003 i 1999.

	UTA ¹				Evolució 99-03 %	UTA / explotació		Evolució 99-03 UTA / expl.	UTA / persona		Evolució 99-03 UTA / pers.
	2003	%	1999	%		2003	1999		2003	1999	
Total mà d'obra ²	72.253	100,0	71.479	100,0	1,1	1,20	1,06	0,13	0,51	0,55	-0,04
Mà d'obra familiar	46.470	64,3	49.548	69,3	-6,2	0,83	0,79	0,04	0,38	0,44	-0,06
titulars	28.632	39,6	33.177	46,4	-13,7	0,51	0,53	-0,02	0,51	0,53	-0,02
cònjuges	8.393	11,6	7.953	11,1	5,5	0,24	0,35	-0,10	0,24	0,35	-0,10
altres familiars	9.445	13,1	8.418	11,8	12,2	0,42	0,44	-0,01	0,29	0,31	-0,01
Mà d'obra assalariada	25.783	35,7	21.931	30,7	17,6	1,07	0,92	0,15	:	:	:
fixa	15.799	21,9	13.763	19,3	14,8	2,26	1,94	0,32	0,86	0,82	0,05
eventual	9.984	13,8	8.168	11,4	22,2	0,51	0,43	0,08	:	:	:
Mà d'obra d'empreses contractades	1.672	..	1.019	..	64,1	0,08	0,06	0,02	:	:	:

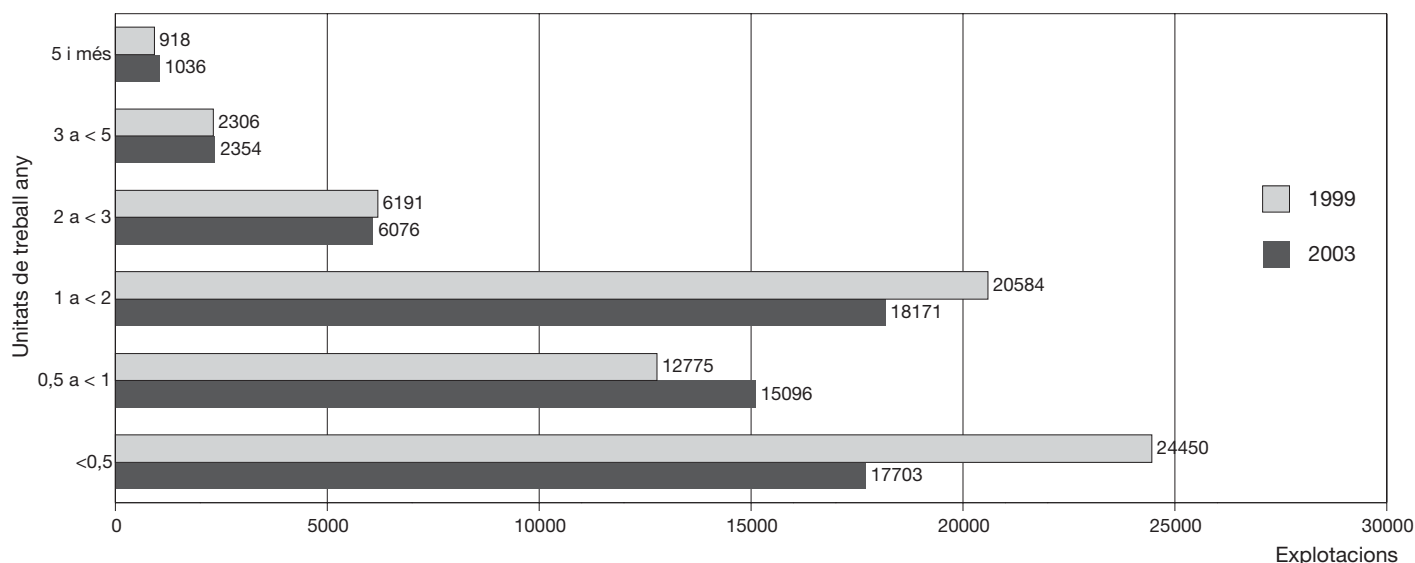
¹ Una UTA equival al treball que fa una persona a temps complet durant un any.

² No inclou la mà d'obra d'empreses contractades.

:

.. Dada no procedent

Nombre d'explotacions segons les unitats de treball any (UTA). Catalunya. 2003 i 1999.

Si es comparen les aportacions al marge brut del sector agrari de les diferents orientacions tecnicoeconòmiques, s'aprecia com el grup granívors, encara que representa el 9,3 % de les explotacions hi aporta un 44,8%. En canvi, el grup conreus lleñosos, que representa el 52,8% de les explotacions hi aporta un 25,4%.

Les orientacions ramaderes en el seu conjunt són les que tenen el

valor d'UDE per explotació més elevat. El grup granívors té el valor de 119,5 UDE per explotació, valor molt superior a les 24,7 UDE per explotació de mitjana total.

El 8,2% de les explotacions amb marge brut tenen menys d'1 UDE. Les explotacions de més de 40 UDE són les úniques que han tingut un comportament positiu i representen el 15,1 % de les explotacions amb marge brut.

Dimensió econòmica i orientació tecnicoeconòmica. Catalunya. 2003 i 1999.

	Explotacions		Evolució 99-03 %	Dimensió en UDE ¹		Evolució 99-03 %	UDE / explotació		Evolució 99-03 UDE / expl.
	2003	1999		2003	1999		2003	1999	
Total	60.087	66.904	-10,2	1.484.863	1.105.983	34,3	24,7	16,5	8,2
menys de 2 UDE	13.186	15.228	-13,4	15.310	17.025	-10,1	1,2	1,1	0,0
2 a menys de 4 UDE	9.538	10.895	-12,5	28.139	31.809	-11,5	3,0	2,9	0,0
4 a menys de 8 UDE	9.647	11.511	-16,2	54.327	66.608	-18,4	5,6	5,8	-0,2
8 a menys de 16 UDE	9.149	10.935	-16,3	104.477	125.520	-16,8	11,4	11,5	-0,1
16 a menys de 40 UDE	9.467	11.712	-19,2	244.822	296.025	-17,3	25,9	25,3	0,6
40 a menys de 100 UDE	6.062	5.278	14,9	378.007	314.492	20,2	62,4	59,6	2,8
100 i més UDE	3.038	1.345	125,9	659.780	254.505	159,2	217,2	189,2	28,0
Orientació tecnicoeconòmica ²									
1. Agricultura general	10.860	11.806	-8,0	121.689	136.312	-10,7	11,2	11,5	-0,3
2. Horticultura	1.842	2.506	-26,5	31.229	41.481	-24,7	17,0	16,6	0,4
3. Conreus lleñosos	31.720	34.380	-7,7	377.375	347.244	8,7	11,9	10,1	1,8
4. Herbívors	4.297	4.840	-11,2	130.641	100.062	30,6	30,4	20,7	9,7
5. Granívors	5.562	4.871	14,2	664.653	279.827	137,5	119,5	57,4	62,1
6. Policultius	3.192	4.292	-25,6	46.160	57.598	-19,9	14,5	13,4	1,0
7. Ramaderia mixta	869	1.237	-29,7	55.850	50.803	9,9	64,3	41,1	23,2
8. Conreus i ramaderia	1.745	2.972	-41,3	57.266	92.656	-38,2	32,8	31,2	1,6

¹ Per cada activitat de les explotacions (blat, vaques lleteres, vinya,...) s'estima un marge brut estàndard que s'aplica sobre el nombre d'hectàrees i caps de bestiar. La suma d'aquests marges per una explotació ens dona la seva dimensió econòmica, que s'expressa en Unitats de Dimensió Europea (1 UDE= 1200€).

² La orientació tecnicoeconòmica (OTE) d'una explotació depèn de la participació de cada activitat a la seva dimensió econòmica.